

Nowy model prawa wykroczeń. Teoria, praktyka, przyszłość

Włodzimierz Wróbel
Mikołaj Małecki
Małgorzata Pyrcak-Górowska
Dominik Zając
redakcja

Skróty

BGH	niemiecki Sąd Najwyższy
ETPC	Europejski Trybunał Praw Człowieka
Europejska Konwencja Praw Człowieka, EKPC	Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dn. 4 listopada 1950 r., Dz.U. 1993, nr 61, poz. 284 ze zm.
Karta Nauczyciela	Ustawa z dn. 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, Dz.U. 2021, poz. 1762, tekst jedn. ze zm.
Kodeks cywilny, k.c.	Ustawa z dn. 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, Dz.U. 2023, poz. 1610, tekst jedn. ze zm.
Kodeks karny skarbowy, k.k.s.	Ustawa z dn. 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, Dz.U. 2022, poz. 859, tekst jedn. ze zm.
Kodeks karny z 1932 r., k.k. z 1932 r.	Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11 lipca 1932 r. – Kodeks karny, Dz.U. 1932, nr 60, poz. 571 ze zm.
Kodeks karny z 1969 r., k.k. z 1969 r.	Ustawa z dn. 19 kwietnia 1969 r. – Kodeks karny, Dz.U. 1969, nr 13, poz. 94 ze zm.
Kodeks karny, k.k.	Ustawa z dn. 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, Dz.U. 2022, poz. 1138, tekst jedn. ze zm.
Kodeks postępowania administracyjnego, k.p.a.	Ustawa z dn. 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, Dz.U. 1960, nr 30, poz. 168 ze zm.
Kodeks postępowania cywilnego, k.p.c.	Ustawa z dn. 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. 2023, poz. 1550, tekst jedn. ze zm.

Skróty

Kodeks postępowania karnego, k.p.k.	Ustawa z dn. 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz.U. 2022, poz. 1375, tekst jedn.
Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, k.p.w.	Ustawa z dn. 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, Dz.U. 2022, poz. 1124, tekst jedn.
Kodeks wykroczeń, k.w.	Ustawa z dn. 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń, Dz.U. 2022, poz. 2151, tekst jedn. ze zm.
Konstytucja, Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. nr 78, poz. 483 ze zm.
KRK	Krajowy Rejestr Karny
NIK	Najwyższa Izba Kontroli
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
p.p.s.a.	Ustawa z dn. 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, Dz.U. 2023, poz. 1634, tekst jedn. ze zm.
Prawo o ustroju sądów powszechnych, u.s.p.	Ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. 2023, poz. 217, tekst jedn. ze zm.
Prawo o wykroczeniach, p.w.	Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 11 lipca 1932 r. – Prawo o wykroczeniach, Dz.U. 1932, nr 60, poz. 572 ze zm.
Prawo ochrony środowiska	Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, Dz.U. 2022, poz. 2556, tekst jedn. ze zm.
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SO	Sąd Okręgowy
SR	Sąd Rejonowy
TK	Trybunał Konstytucyjny
u.s.p.	Ustawa z dn. 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz.U. 2023, poz. 217, tekst jedn.
ustawa o Krajowym Rejestrze Karnym	Ustawa z dn. 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, Dz.U. 2023, poz. 159, tekst jedn. ze zm.
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

Zakłócenie spokoju lub porządku publicznego (artykuł 51 Kodeksu wykroczeń)

Disturbance of the peace or public order
(Article 51 of the Contravention Code)

DOI: 10.60677/kipk9788395965593.06

J. Kisiel, M. Tyralik, *Zakłócenie spokoju lub porządku publicznego (artykuł 51 Kodeksu wykroczeń)*, w: *Nowy model prawa wykroczeń. Teoria, praktyka, przyszłość*, red. W. Wróbel, M. Małecki, M. Pyrcak-Górowska, D. Zając, Kraków 2024, s. 205–246.

Jakub Kisiel

Szkoła Doktorska Nauk Społecznych, Uniwersytet Jagielloński

Mikołaj Tyralik

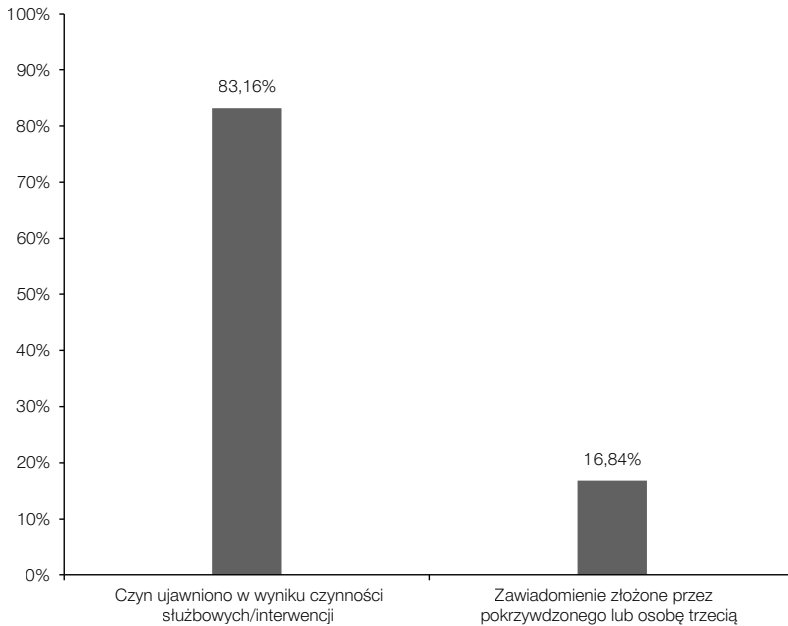
Szkoła Doktorska Nauk Społecznych, Uniwersytet Jagielloński

1. Ogólny obraz postępowań

Przedmiotem opracowania jest analiza akt spraw o wykroczenie z art. 51 Kodeksu wykroczeń, statuującego odpowiedzialność za zakłócanie spokoju i porządku publicznego. Próbę badawczą stanowiło 386 spraw, które dotyczyły 426 obwinionych, ze względu na nieliczne przypadki, kiedy to postępowanie toczyło się przeciwko kilku obwinionym łącznie.

1.1. Informacja o popełnionym czynie

Na 386 spraw w 321 z nich (83,16%) organy ścigania powzięły informację o popełnionym czynie w wyniku czynności służbowych/interwencji. W 65 sprawach (16,84%) organy ścigania powzięły informację o popełnionym czynie w wyniku zawiadomienia złożonego przez pokrzywdzonego lub osobę trzecią.

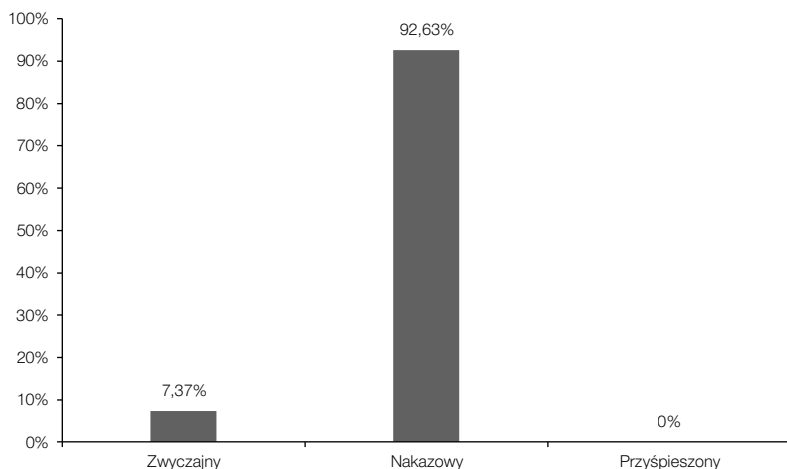

	Liczba spraw	Procent
Czyn ujawniono w wyniku czynności służbowych/interwencji	321	83,16%
Zawiadomienie złożone przez pokrzywdzonego lub osobę trzecią	65	16,84%
Razem	386	100%

Wykres i tabela 1. Sposób powzięcia wiadomości przez organy ścigania o popełnionym czynie

1.2. Tryb postępowania

Na 386 spraw w 93 z nich sąd orzekł zgodnie z wnioskiem z art. 58 k.p.w.⁴⁰⁹, a w 8 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania. Na 285 pozostałych spraw w 21 z nich (7,37%) sprawa została skierowana do postępowania zwyczajnego, a w 264 sprawach (92,63%) do postępowania nakazowego⁴¹⁰, z czego w 45 z nich (15,79%) na skutek wniesionego sprzeciwu sprawa została skierowana do postępowania zwyczajnego. Żadna sprawa nie została skierowana do postępowania przyśpieszonego.

Tryb postępowania	Liczba spraw	Procent
Zwyczajny	21	7,37%
Nakazowy	264	92,63%
Przyśpieszony	0	0%
Razem	285	100%

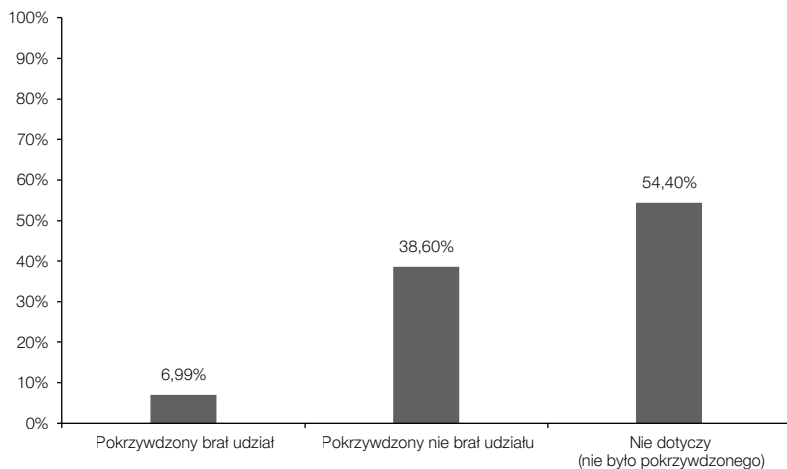
Wykres i tabela 2. Tryb postępowania

⁴⁰⁹ Wniosek z art. 58 k.p.w. złożono w 98 sprawach.

⁴¹⁰ W tym w 5 sprawach sąd skierował sprawę do postępowania nakazowego po nieuwzględnieniu wniosku obwinionego z art. 58 k.p.w.

1.3. Udział oskarżyciela posiłkowego

Na 386 spraw w 176 z nich (45,60%) pokrzywdzony mógł działać jako oskarżyciel posiłkowy, z czego w 27 sprawach (6,99%) skorzystał z tego uprawnienia, a w 149 (38,60%) nie. W 210 sprawach (54,40%) nie było pokrzywdzonego.

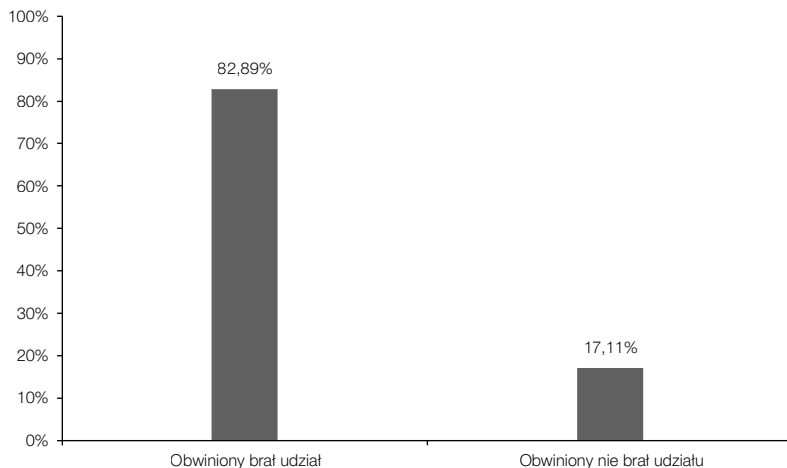

	Liczba spraw	Procent
Pokrzywdzony brał udział	27	6,99%
Pokrzywdzony nie brał udziału	149	38,60%
Nie dotyczy (nie było pokrzywdzonego)	210	54,40%
Razem	386	100%

Wykres i tabela 3. Udział pokrzywdzonego jako oskarżyciela posiłkowego

1.4. Udział obwinionego w rozprawie

Na 426 obwinionych 76 mogło wziąć udział w rozprawie z uwagi na to, że w ich przypadku sprawa została skierowana na rozprawę (w wyniku skierowania sprawy do postępowania zwyczajnego lub po sprzeciwie od wyroku nakazowego). Obwinieni skorzystali z uprawnienia do udziału w rozprawie w 63 przypadkach (82,89%), natomiast w 13 przypadkach (17,11%) nie brali udziału w rozprawie.

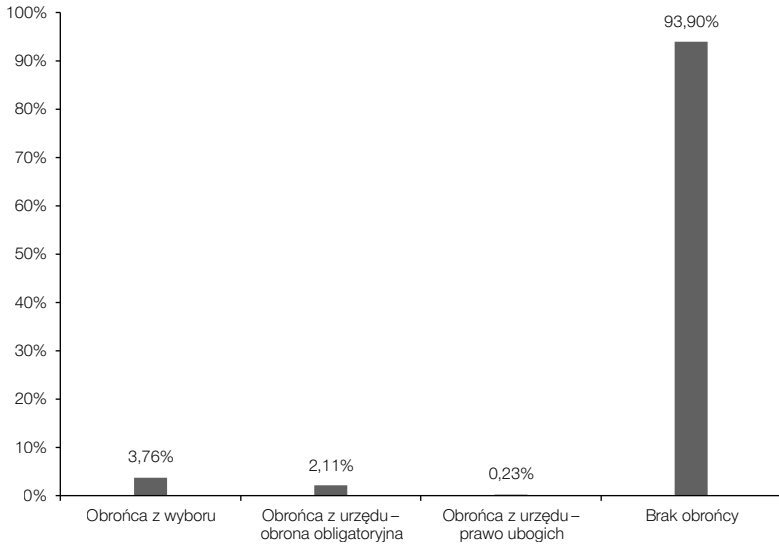

	Liczba obwinionych	Procent
Obwiniony brał udział	63	82,89%
Obwiniony nie brał udziału	13	17,11%
Razem	76	100%

Wykres i tabela 4. Udział obwinionego w rozprawie

1.5. Udział obrońcy

Na 426 obwinionych w 16 przypadkach (20,78%) obwiniony korzystał z pomocy obrońcy z wyboru, w 10 przypadkach (12,99%) z obrońcy z urzędu, z czego w 9 przypadkach (11,69%) na warunkach określonych w art. 21 § 1 pkt 2 k.p.w. (obrona obligatoryjna), a w 1 przypadku (1,30%) na warunkach opisanych w art. 22 k.p.w. (prawo ubogich). 400 obwinionych (93,90%) nie korzystało z pomocy obrońcy.

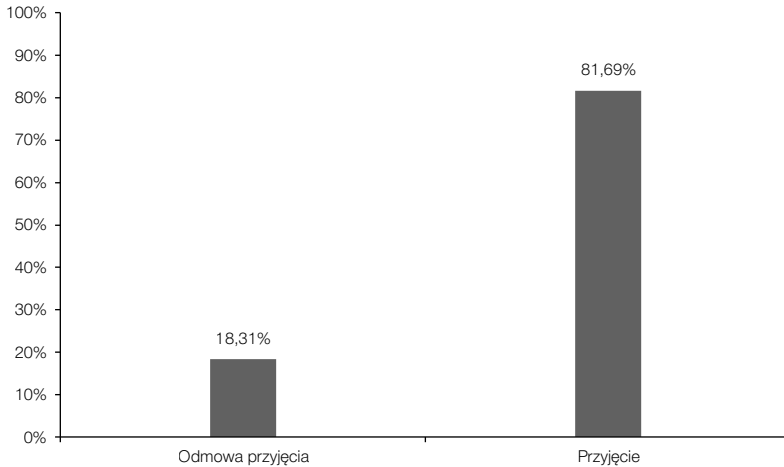
	Liczba obwinionych	Procent
Obrońca z wyboru	16	3,76%
Obrońca z urzędu – obrona obligatoryjna	9	2,11%
Obrońca z urzędu – prawo ubogich	1	0,23%
Brak obrońcy	400	93,90%
Razem	426	100%

Wykres i tabela 5. Udział obrońcy obwinionego

2. Sposób rozstrzygnięcia sprawy

2.1. Odmowa przyjęcia mandatu karnego

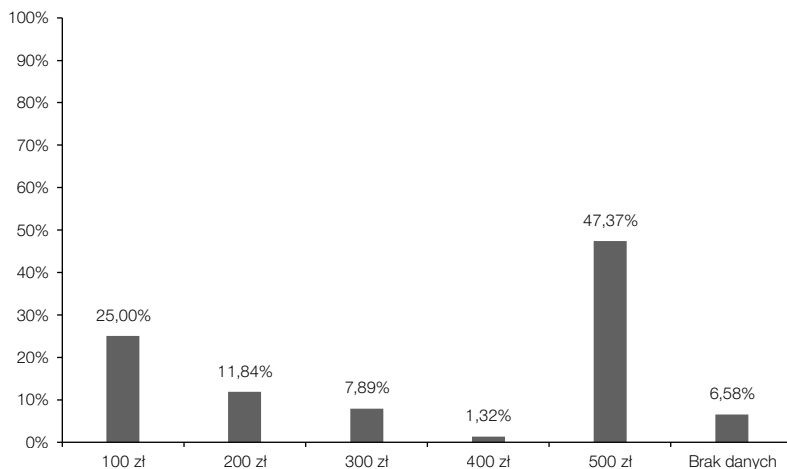
Na 426 obwinionych w 78 przypadkach (18,31%) organy ścigania nałożyły mandat, którego przyjęcia obwiniony odmówił. Natomiast w przypadku 348 obwinionych (81,69%) organy ścigania nie nakładały w ogóle mandatu.

	Liczba obwinionych	Procent
Odmowa przyjęcia	78	18,31%
Przyjęcie	348	81,69%
Razem	426	100%

Wykres i tabela 6. Liczba odmów przyjęcia mandatu karnego

W 78 przypadkach, w których odmówiono przyjęcia mandatu, kwoty mandatów prezentowały się w następujący sposób:

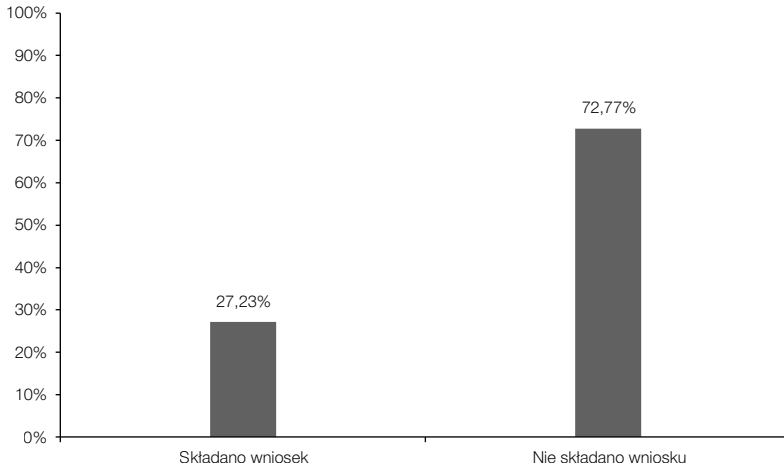

Kwota	Liczba obwinionych	Procent
100 zł	19	25,00%
200 zł	9	11,84%
300 zł	6	7,89%
400 zł	1	1,32%
500 zł	36	47,37%
Brak danych	5	6,58%
Razem	78	100%

Wykres i tabela 7. Kwoty proponowanych mandatów

2.2. Wniosek o skazanie obwinionego bez przeprowadzania rozprawy (art. 58 k.p.w.)

Na 426 obwinionych 116 z nich (27,23%) złożyło wniosek o skazanie bez przeprowadzania rozprawy (art. 58 k.p.w.), a 310 z nich (72,77%) nie złożyło takiego wniosku.

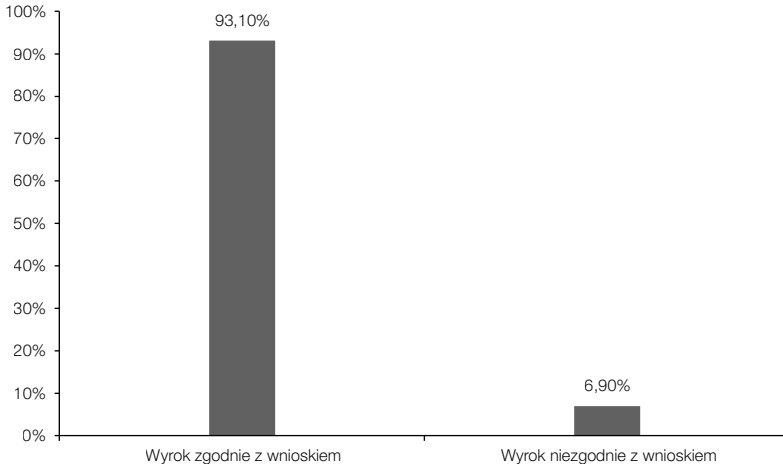

	Liczba obwinionych	Procent
Składano wniosek	116	27,23%
Nie składano wniosku	310	72,77%
Razem	426	100%

Wykres i tabela 8. Liczba wniosków o skazanie bez przeprowadzania rozprawy

2.3. Decyzja sądu w sprawie wniosku z art. 58 k.p.w.

Na 116 przypadków, gdzie składano wniosek o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy (art. 58 k.p.w.), w 108 przypadkach (93,10%) sąd wydał wyrok zgodnie z tym wnioskiem, a w 8 przypadkach (6,90%) odmiennie.

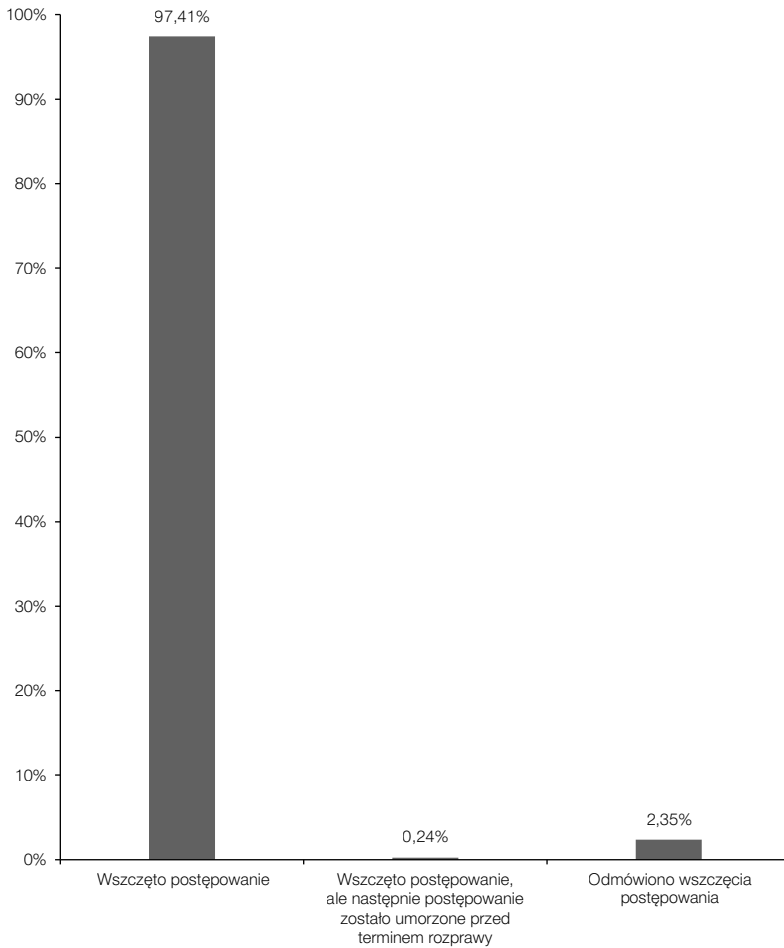

	Liczba obwinionych	Procent
Wyrok zgodnie z wnioskiem	108	93,10%
Wyrok niezgodnie z wnioskiem	8	6,90%
Razem	116	100%

Wykres i tabela 9. Rozstrzygnięcia sądu w sprawie wniosku o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy

2.4. Wszczęcie postępowania przed sądem

Na 426 obwinionych sąd wszczął postępowanie w 416 przypadkach (97,65%), z czego w 2 przypadkach (0,24%) zostało ono umorzone przed terminem rozprawy. W 10 przypadkach (2,35%) sąd odmówił wszczęcia postępowania.

	Liczba obwinionych	Procent
Wszczęto postępowanie	414	97,41%
Wszczęto postępowanie, ale następnie postępowanie zostało umorzone przed terminem rozprawy	2	0,24%
Odmówiono wszczęcia postępowania	10	2,35%
Razem	426	100%

Wykres i tabela 10. Liczba wszczętych postępowań przed sądem

W 10 sprawach odmówiono wszczęcia postępowania przed sądem.

W jednej sprawie karalność części czynów ustała ze względu na upływ czasu. Co do reszty czynów odmówiono wszczęcia, ponieważ przeciwko obwinionemu toczyło się postępowanie karne z art. 190a § 1 k.k., gdzie co prawda nie została jeszcze wydana opinia psychiatryczna, ale z opinii sporządzonych w innych sprawach wynikało, że obwiniony cierpi na chorobę psychiczną, która to choroba w zakresie czynów zarzuconych obwinionemu w innej sprawie znosiła zdolność obwinionego do rozpoznania znaczenia swojego czynu i pokierowania swoim postępowaniem. Podstawa prawna: art. 17 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

W dwóch sprawach sąd uznał, że zachowanie obwinionych polegające na zorganizowaniu legalnego zgromadzenia publicznego będącego emanacją określonych poglądów dotyczących ważnego i stanowiącego przedmiot publicznej debaty zjawiska społecznego i prawnego, jakim jest aborcja, nie wypełnia znamion wybryku (w rozumieniu art. 51 § 1 k.w.). Wynika to z faktu, że takie zgromadzenie stanowi głos w dyskusji, będąc przejawem korzystania z konstytucyjnie chronionej zasady wolności słowa, która pozostaje pod ochroną także wówczas, gdy autor wypowiedzi, prezentacji odwołuje się do takiej formy prezentowania własnych poglądów, które są zamierzone jako mające wywołać szok, poruszenie. Sąd podkreślił, że takie zachowanie jest tym bardziej dopuszczalne, gdy nie stanowi jednocześnie ataku na dobra prawne innej osoby i nie jest nawoływaniem do naruszania norm prawnych. Ponadto sąd zwrócił uwagę, że wywołanie zgorszenia u indywidualnej osoby lub grupy osób nie jest wystarczające do ustalenia wypełnienia znamion wykroczenia z art. 51 § 1 k.w. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

W jednej sprawie sąd uznał, że nie doszło do realizacji znamion typu czynu zabronionego, ponieważ w przepisie mowa jest o czynie sprawcy. Nie ma natomiast mowy o czynie sprawcy, gdy to inni ludzie (goście) zachowują się głośno, ponieważ obwiniony nie miał wpływu i nie ponosi odpowiedzialności za zachowania innych. Interwencja powinna być skierowana do konkretnych osób, które naruszały spoczynek. Podsumowując, sąd wskazał, że w analizowanej sprawie miał do czynienia z oczywistym brakiem faktycznych podstaw wniosku o ukaranie. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 1 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

W jednej z badanych spraw sąd uznał, że fakt wydobywania się głośnej muzyki z lokalu w trakcie koncertu nie został w dostateczny sposób

potwierdzony – interweniujący strażnicy miejscy wskazali bowiem w treści złożonych zeznań, że nie słyszeli krzyków ani głośnej muzyki, która mogłaby zakłócić spokój. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

W jednej z badanych spraw sąd odmówił wszczęcia postępowania po wniesieniu przez oskarżyciela posiłkowego wniosku o ukaranie trzech obwinionych. Sąd zaznaczył, że nie wyklucza, iż we wskazanym dniu doszło do zakłócenia spoczynku nocnego, ale brak jest dowodów na to, że każdy z obwinionych realizował znamiona wykroczenia (głośno krzyczał, rzucał przedmiotami itp.). W związku z tym zgodnie z zasadą *in dubio pro reo* odmówił wszczęcia postępowania. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

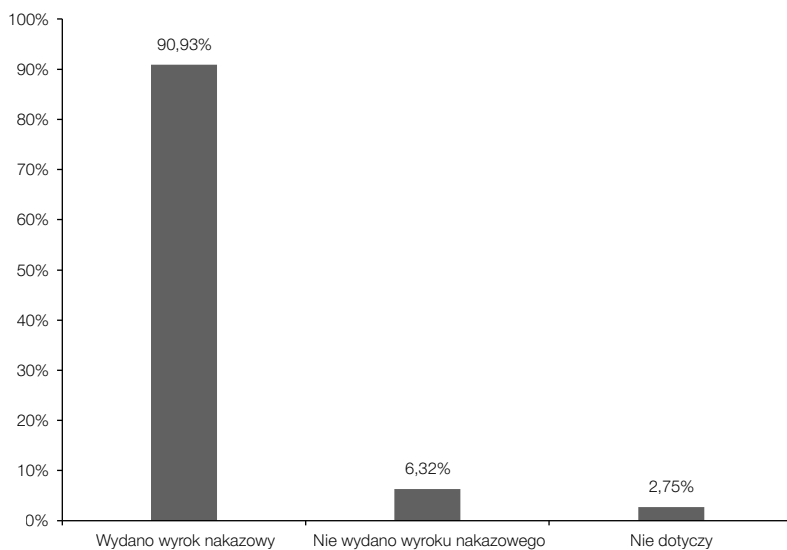
W jednej ze spraw fakt przesuwania ciężkich przedmiotów, wydobywania się odgłosów muzyki i pracujących maszyn nie znalazł zdaniem sądu odzwierciedlenia w materiale dowodowym. W żadnej z dwóch przeprowadzonych przez funkcjonariuszy interwencji nie potwierdzono jednoznacznie realizacji przez obwinionego znamion wykroczenia. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

W jednej sprawie sąd uznał, że zachowanie polegające na braniu udziału w szkoleniu praktycznym, zgodnym z programem kursu operatora koparko-ładowarki, nie wyczerpuje znamion wykroczenia z art. 51 § 1 k.w. – nie jest bowiem „wybrykiem”. Sąd podkreślił, że wybrykiem jest takie zachowanie, którego ze względu na przyjęte zwyczajowo normy ludzkiego współżycia nie należy się spodziewać i wywołuje powszechne negatywne oceny społeczne. Sąd zaznaczył, że ocena zachowania byłaby inna, gdyby do szkolenia doszło np. w niedzielę czy w porze nocnej – jednak jego realizacja ok. godz. 15 w dzień roboczy nie stanowi „wybryku”. Podstawa prawna: art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. w zw. z art. 59 § 2 k.p.w.

W 2 sprawach wszczęto postępowanie, ale zostało ono umorzone przed terminem rozprawy. W tych sprawach sąd powziął wątpliwości co do poczytalności obwinionego w chwili czynu i zasięgnął opinii biegłego psychiatry. Zgodnie z wydanymi opiniami sądowno-psychiatrycznymi obwinieni w chwili czynu mieli zniesioną zdolność do rozpoznania znaczenia swego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, dlatego sąd umorzył w tych sprawach postępowanie. Podstawa prawna: art. 62 § 2 k.p.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w.

2.5. Wyrok nakazowy

Na 364 przypadki, gdzie obwinieni nie składali wniosku o skazanie bez przeprowadzania rozprawy z art. 58 k.p.w., sąd wydał wyrok nakazowy w 331 przypadkach (90,93%), a w 23 przypadkach (6,32%) skierował do rozpoznania w postępowaniu zwyczajnym. W 10 przypadkach (2,75%) nie doszło do wszczęcia postępowania przed sądem.

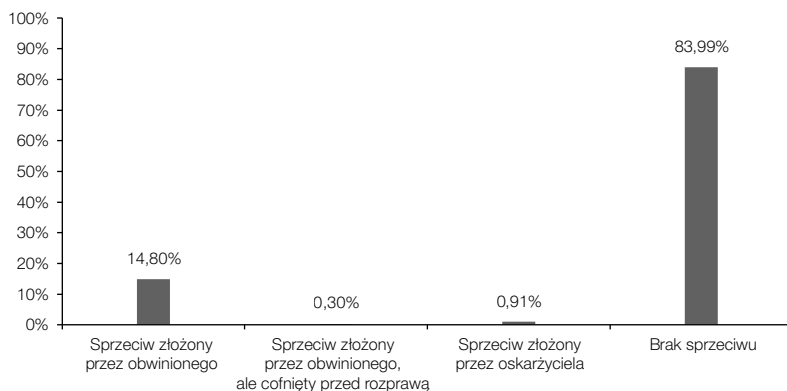

	Liczba obwinionych	Procent
Wydano wyrok nakazowy	331	90,93%
Nie wydano wyroku nakazowego	23	6,32%
Nie dotyczy	10	2,75%
Razem	364	100%

Wykres i tabela 11. Rozstrzygnięcia wobec obwinionych, którzy nie składali wniosku o skazanie bez przeprowadzania rozprawy

2.6. Sprzeciw od wyroku nakazowego

Wyrok nakazowy został wydany wobec 331 osób (nie wliczając wyroków nakazowych uwzględniających wnioski o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy). W 1 przypadku (0,30%) obwiniony złożył sprzeciw od wyroku nakazowego, jednak cofnął go przed rozprawą. W 49 przypadkach (14,80%) sprawa została skierowana na rozprawę na skutek złożenia sprzeciwu przez obwinionego, a w 3 przypadkach (0,91%) ze względu na sprzeciw oskarżyciela posiłkowego. W 278 przypadkach (83,99%) nie składano sprzeciwu.

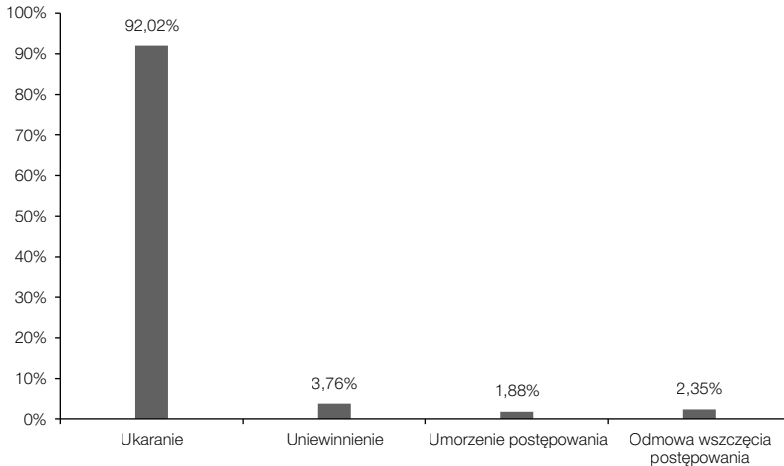

	Liczba obwinionych	Procent
Sprzeciw złożony przez obwinionego	49	14,80%
Sprzeciw złożony przez obwinionego, ale cofnięty przed rozprawą	1	0,30%
Sprzeciw złożony przez oskarżyciela	3	0,91%
Brak sprzeciwu	278	83,99%
Razem	331	100%

Wykres i tabela 12. Liczba sprzeciwów od wyroków nakazowych (nie uwzględnia wyroków nakazowych wydanych na skutek wniosku z art. 58 k.p.w.)

2.7. Sposób zakończenia postępowania

Na 426 obwinionych 392 z nich (92,02%) zostało ukaranych, 16 z nich (3,76%) zostało uniewinnionych, w stosunku do 8 z nich (1,88%) umorzono postępowanie, a względem 10 z nich (2,35%) odmówiono wszczęcia postępowania.

Rozstrzygnięcie	Liczba obwinionych	Procent
Ukaranie	392	92,02%
Uniewinnienie	16	3,76%
Umorzenie postępowania	8	1,88%
Odmowa wszczęcia postępowania	10	2,35%
Razem	426	100%

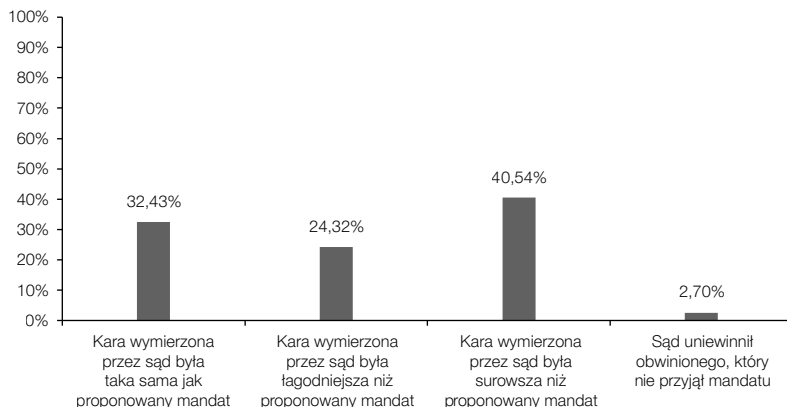
Wykres i tabela 13. Sposób zakończenia postępowania

2.8. Wyrok w sprawach, w których odmówiono przyjęcia mandatu

Na 74 przypadków⁴¹¹, gdzie obwinieni odmówili przyjęcia mandatu, w 24 przypadkach (32,43%) kara wymierzona przez sąd była taka sama jak proponowany mandat, w 18 przypadkach (24,32%) kara wymierzo-

411 W 4 przypadkach nie udało się ustalić badanej okoliczności ze względu na brak danych o wysokości proponowanego mandatu.

na przez sąd była łagodniejsza niż proponowany mandat, a w 30 przypadkach (40,54%) kara wymierzona przez sąd była surowsza niż proponowany mandat. Ponadto w 2 przypadkach (2,70%) sąd uniewinnił obwinionych, którzy nie przyjęli mandatu.

Rozstrzygnięcie	Liczba obwinionych	Procent
Kara wymierzona przez sąd była taka sama jak proponowany mandat	24	32,43%
Kara wymierzona przez sąd była łagodniejsza niż proponowany mandat	18	24,32%
Kara wymierzona przez sąd była surowsza niż proponowany mandat	30	40,54%
Sąd uniewinnił obwinionego, który nie przyjął mandatu	2	2,70%
Razem	74	100%

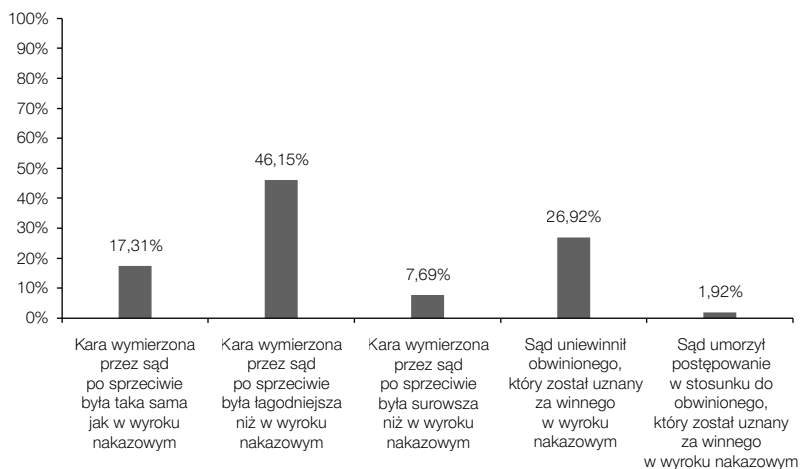
Wykres i tabela 14. Rozstrzygnięcia po odmowie przyjęcia mandatu

2.9. Wyrok w sprawach, w których obwiniony wniósł sprzeciw

Na 52 przypadki⁴¹², w których obwiniony wniósł sprzeciw od wyroku nakazowego, w 9 z nich (17,31%) kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była taka sama jak w wyroku nakazowym, w 24 z nich (46,15%) kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była łagodniejsza niż w wyroku nakazowym, a w 4 z nich (7,69%) kara wymierzona

⁴¹² W 1 przypadku obwiniony cofnął sprzeciw przed terminem rozprawy. Liczba uwzględnia także sprzeciwy złożone po wyroku nakazowym wydanym na skutek wniosku z art. 58 k.p.w.

przez sąd po sprzeciwie była surowsza niż w wyroku nakazowym. Ponadto w 14 przypadkach (26,92%) sąd uniewinnił obwinionego, który został uznany za winnego w wyroku nakazowym. Sąd umorzył 1 postępowanie (1,92%) w stosunku do obwinionego, który został uznany za winnego w wyroku nakazowym.

Rozstrzygnięcie	Liczba obwinionych	Procent
Kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była taka sama jak w wyroku nakazowym	9	17,31%
Kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była łagodniejsza niż w wyroku nakazowym	24	46,15%
Kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była surowsza niż w wyroku nakazowym	4	7,69%
Sąd uniewinnił obwinionego, który został uznany za winnego w wyroku nakazowym	14	26,92%
Sąd umorzył postępowanie w stosunku do obwinionego, który został uznany za winnego w wyroku nakazowym	1	1,92%
Razem	52	100%

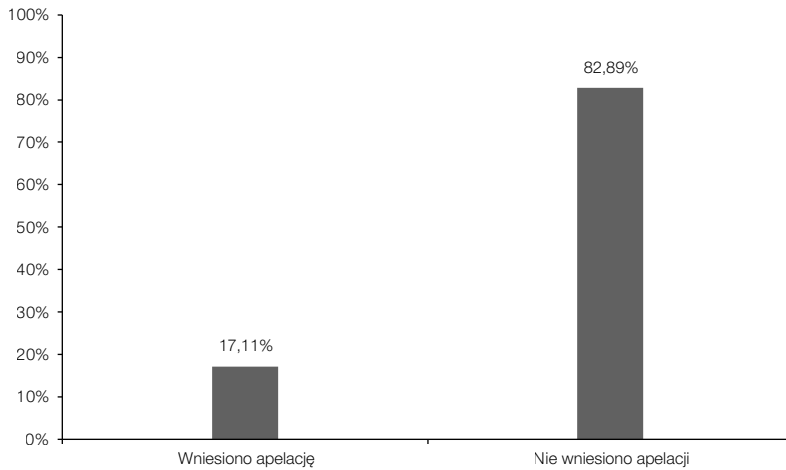
Wykres i tabela 15. Rozstrzygnięcia po sprzeciwie od wyroku nakazowego

2.10. Wyrok w sprawach, w których oskarżyciel wniósł sprzeciw

W wszystkich 3 przypadkach, w których oskarżyciel wniósł sprzeciw od wyroku nakazowego, kara wymierzona przez sąd po sprzeciwie była surowsza niż w wyroku nakazowym.

2.11. Apelacja

Na 76 obwinionych, którzy mogli wnieść apelację, wniosło ją w 13 z nich (17,11%). 63 obwinionych (82,89%) nie wniosło apelacji.

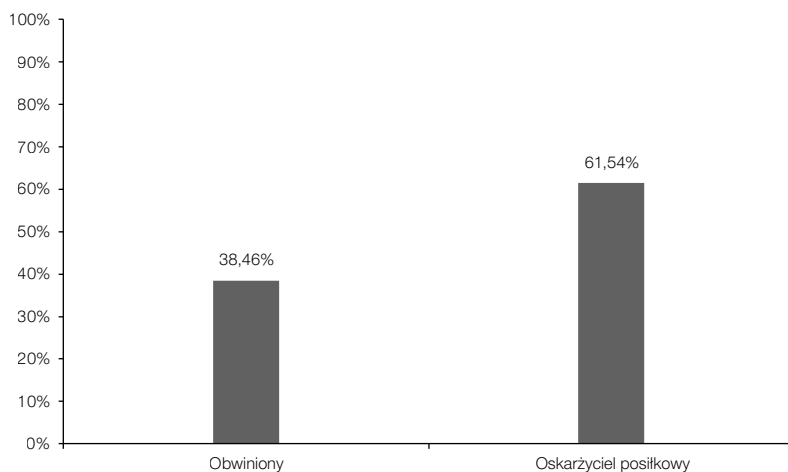

	Liczba obwinionych	Procent
Wniesiono apelację	13	17,11%
Nie wniesiono apelacji	63	82,89%
Razem	76	100%

Wykres i tabela 16. Liczba wniesionych apelacji

2.12. Osoba inicjująca postępowanie apelacyjne

Na 13 wniesionych apelacji 5 z nich (38,46%) zostało wniesionych przez obwinionego, a 8 z nich (61,54%) przez oskarżyciela posiłkowego. W żadnym przypadku apelacji nie wniósł oskarżyciel publiczny.

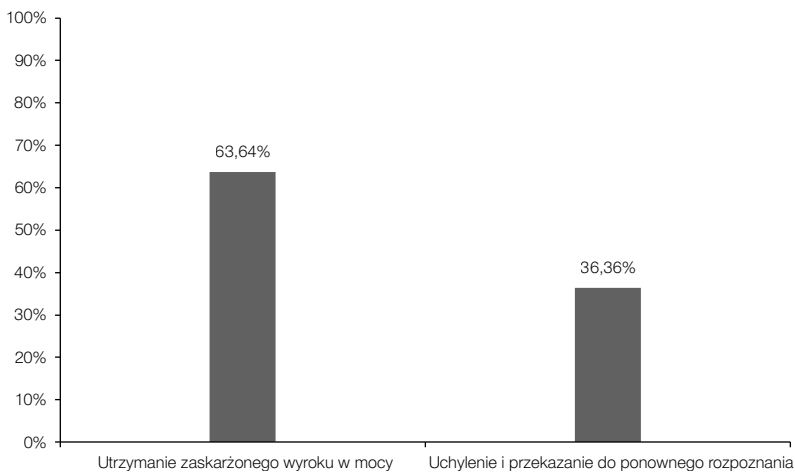

Podmiot	Liczba przypadków	Procent
Obwiniony	5	38,46%
Oskarżyciel posiłkowy	8	61,54%
Razem	13	100%

Wykres i tabela 17. Podmiot wnoszący apelację

2.13. Wyrok sądu II instancji

W postępowaniu przed sądem II instancji sąd wydał wyrok w przypadku 11 sprawców na 13 wniesionych apelacji. Rozstrzygnięcie sądu w II instancji w 7 przypadkach (63,64%) utrzymało zaskarżony wyrok w mocy, a w 4 przypadkach (36,36%) uchyliło wyrok sądu I instancji i przekazało do ponownego rozpoznania. W 1 sprawie obwiniony cofnął apelację i 1 sprawie sąd II instancji pozostawił apelację bez rozpoznania ze względu na niedotrzymanie terminu do wniesienia apelacji⁴¹³.

Rozstrzygnięcie	Liczba sprawców	Procent
Utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy	7	63,64%
Uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania	4	36,36%
Razem	11	100%

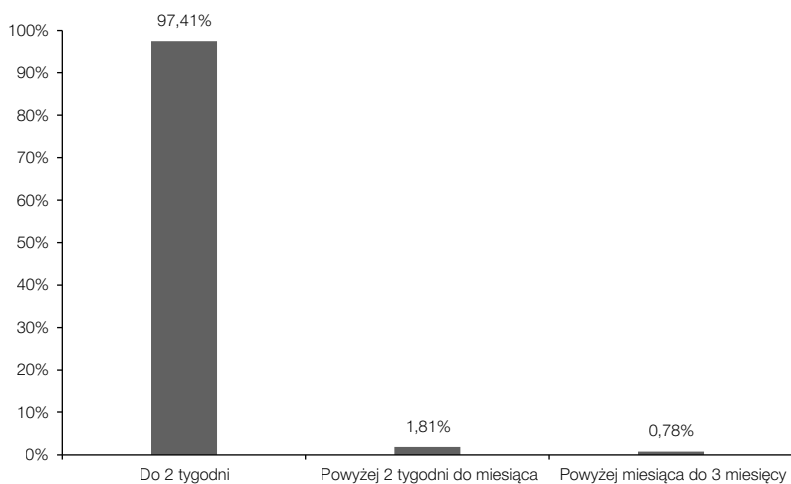
Wykres i tabela 18. Rozstrzygnięcia sądu II instancji

413 Należy w tym miejscu zauważyć, że technicznie rzecz ujmując obwiniony nie wniósł skutecznie apelacji od wyroku sądu I instancji.

3. Czas trwania i sprawność postępowania

3.1. Czas od popełnienia czynu do powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie

Na 386 spraw w 376 z nich (97,41%) organy ścigania powzięły informacje o popełnionym czynie w ciągu 2 tygodni. W 7 sprawach (1,81%) organy powzięły tę informację w ciągu miesiąca, a w 3 sprawach (0,78%) w ciągu 3 miesięcy.

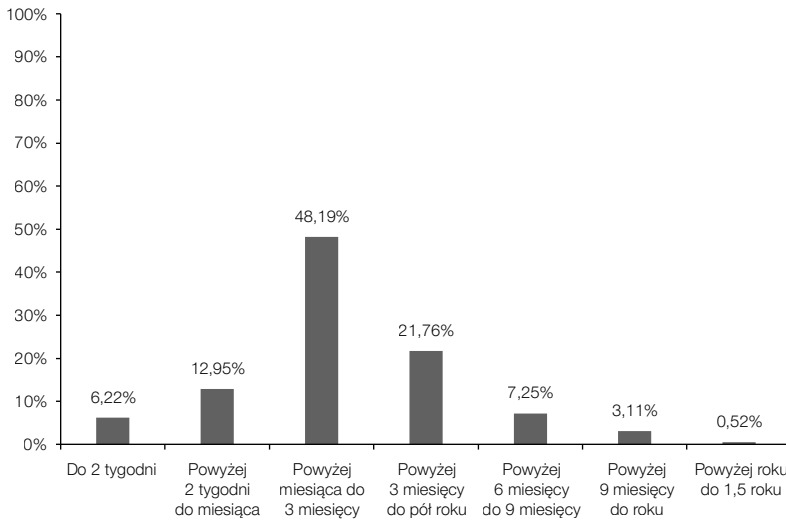

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Do 2 tygodni	376	97,41%
Powyżej 2 tygodni do miesiąca	7	1,81%
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	3	0,78%
Razem	386	100%

Wykres i tabela 19. Czas jaki upłynął od popełnienia czynu do powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie

3.2. Czas od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie do sporządzenia wniosku o ukaranie

Na 386 spraw w 24 z nich (6,22%) organy ścigania sporządziły wniosek w ciągu 2 tygodni od powzięcia informacji o popełnionym czynie, w 50 sprawach (12,95%) w ciągu miesiąca, w 186 sprawach (48,19%) w ciągu 3 miesięcy, w 84 sprawach (21,76%) w ciągu pół roku, w 28 sprawach (7,25%) w ciągu 9 miesięcy, w 12 sprawach (3,11%) w ciągu roku, w 2 sprawach (0,52%) w ciągu 1,5 roku.

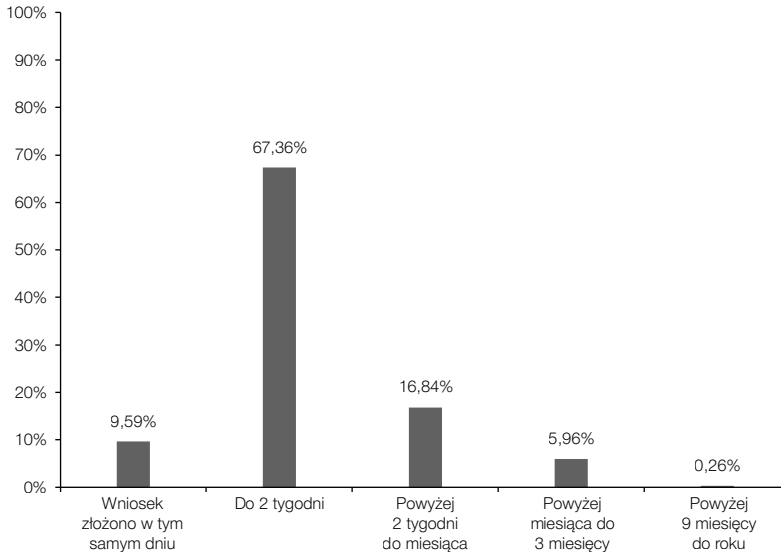

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Do 2 tygodni	24	6,22%
Powyżej 2 tygodni do miesiąca	50	12,95%
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	186	48,19%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	84	21,76%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	28	7,25%
Powyżej 9 miesięcy do roku	12	3,11%
Powyżej roku do 1,5 roku	2	0,52%
Razem	386	100%

Wykres i tabela 20. Czas jaki upłynął od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie do sporządzenia wniosku o ukaranie

3.3. Czas od sporządzenia wniosku o ukaranie do jego złożenia w sądzie

Na 386 spraw w 37 z nich (9,59%) wniosek o ukaranie został złożony w sądzie w tym samym dniu, w którym go sporządzono. W 260 sprawach (67,36%) wniosek został złożony w ciągu 2 tygodni, w 65 (16,84%) w ciągu miesiąca, w 23 (5,96%) w ciągu 3 miesięcy, a w 1 (0,26%) w ciągu roku.

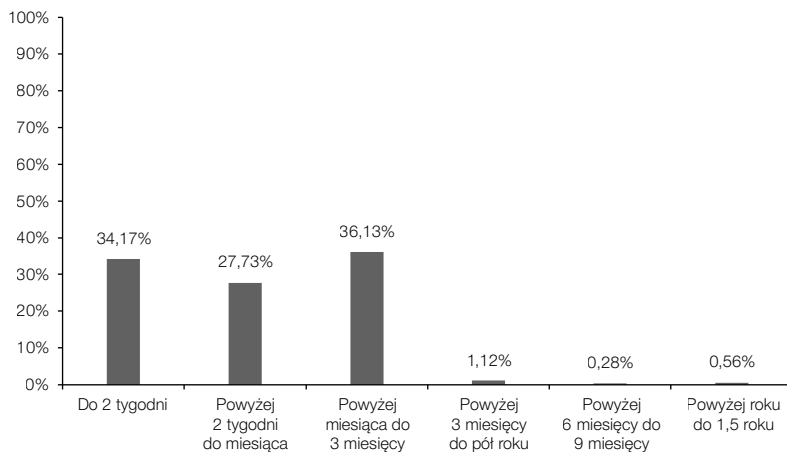

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Wniosek złożono w tym samym dniu	37	9,59%
Do 2 tygodni	260	67,36%
Powyżej 2 tygodni do miesiąca	65	16,84%
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	23	5,96%
Powyżej 9 miesięcy do roku	1	0,26%
Razem	386	100%

Wykres i tabela 21. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do jego złożenia w sądzie

3.4. Czas od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku nakazowego

Na 357 spraw, w których wydano wyrok nakazowy, w 122 z nich (34,17%) od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku nakazowego upłynęło do 2 tygodni (z czego w 24 sprawach – 6,72% – obwiniony złożył wniosek z art. 58 k.p.w.), w 99 sprawach (27,13%) upłynęło do miesiąca (z czego w 16 sprawach – 4,48% – obwiniony złożył wniosek z art. 58 k.p.w.), w 129 sprawach (36,13%) upłynęło do 3 miesięcy (z czego w 28 sprawach – 7,84% – obwiniony złożył wniosek z art. 58 k.p.w.), w 4 sprawach (1,12%) upłynęło do pół roku, w jednej sprawie (0,28%) upłynęło do roku, a w 2 sprawach (0,56%) upłynęło do 1,5 roku.

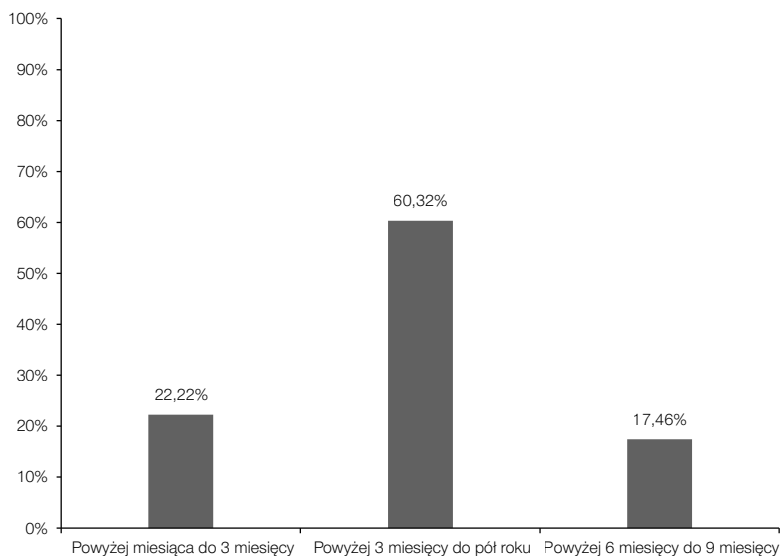

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Do 2 tygodni	122	34,17%
Powyżej 2 tygodni do miesiąca	99	27,73%
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	129	36,13%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	4	1,12%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	1	0,28%
Powyżej roku do 1,5 roku	2	0,56%
Razem	357	100%

Wykres i tabela 22. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku nakazowego (łącznie)

3.5. Czas od sporządzenia wniosku o ukaranie do pierwszej rozprawy

Na 63 sprawy (obejmujące te skierowane do postępowania zwyczajnego oraz te toczące się po sprzeciwie od wyroku nakazowego) w 14 z nich (22,22%) od sporządzenia wniosku o ukaranie do pierwszej rozprawy upłynęło do 3 miesięcy, w 38 sprawach (60,32%) upłynęło do pół roku, a w 11 sprawach (17,46%) upłynęło do 9 miesięcy.

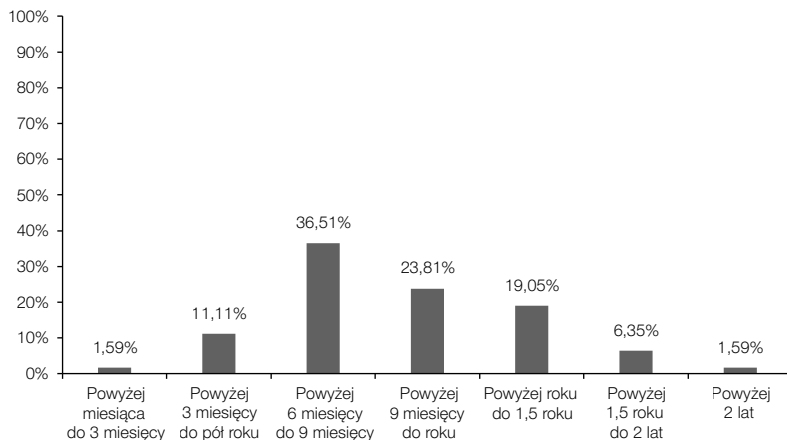

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	14	22,22%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	38	60,32%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	11	17,46%
Razem	63	100%

Wykres i tabela 23. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do pierwszej rozprawy

3.6. Czas od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie do wydania wyroku przez sąd I instancji w postępowaniu zwyczajnym

Na 63 sprawy w 1 z nich (1,59%) sąd I instancji wydał wyrok w ciągu 3 miesięcy od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie, w 7 sprawach (11,11%) w ciągu pół roku, w 23 sprawach (36,51%) w ciągu 9 miesięcy, w 15 sprawach (23,81%) w ciągu roku, w 12 sprawach (19,05%) w ciągu 1,5 roku, w 4 sprawach (6,35%) w ciągu 2 lat, a w 1 sprawie (1,59%) powyżej 2 lat.

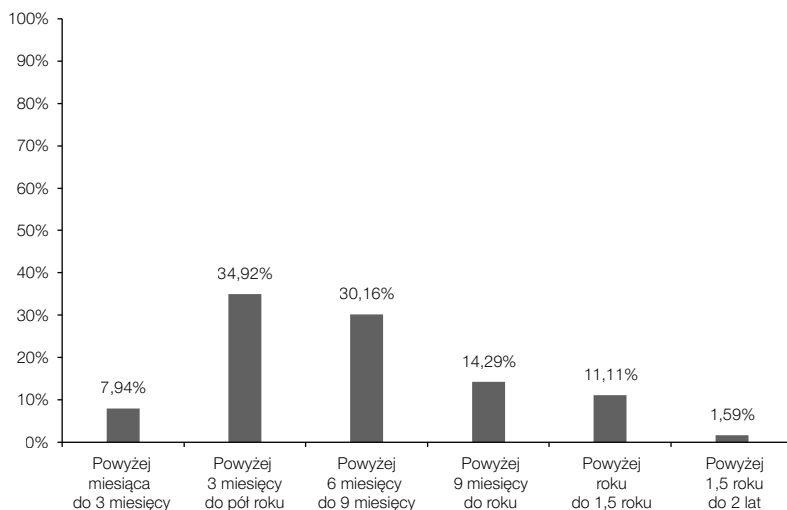

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	1	1,59%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	7	11,11%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	23	36,51%
Powyżej 9 miesięcy do roku	15	23,81%
Powyżej roku do 1,5 roku	12	19,05%
Powyżej 1,5 roku do 2 lat	4	6,35%
Powyżej 2 lat	1	1,59%
Razem	63	100%

Wykres i tabela 24. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do pierwszej rozprawy w postępowaniu zwyczajnym

3.7. Czas od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku przez sąd I instancji w postępowaniu zwyczajnym

Na 63 sprawy sąd I instancji w 5 z nich (7,94%) wydał wyrok w ciągu 3 miesięcy od sporządzenia wniosku o ukaranie, w 22 sprawach (34,92%) w ciągu pół roku, w 19 sprawach (30,16%) w ciągu 9 miesięcy, w 9 sprawach (14,29%) w ciągu roku, w 7 sprawach (11,11%) w ciągu 1,5 roku, a w 1 sprawie (1,59%) w ciągu 2 lat.

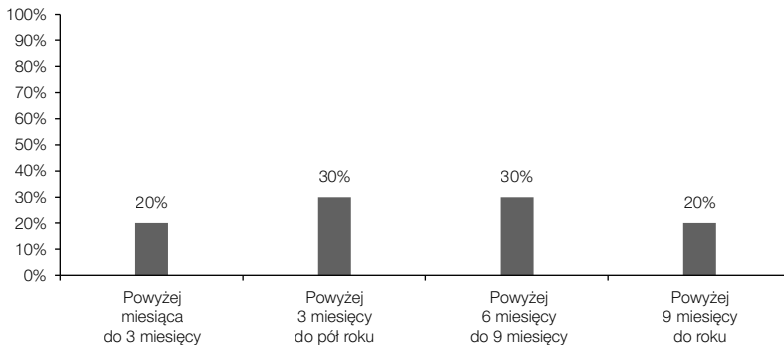

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	5	7,94%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	22	34,92%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	19	30,16%
Powyżej 9 miesięcy do roku	9	14,29%
Powyżej roku do 1,5 roku	7	11,11%
Powyżej 1,5 roku do 2 lat	1	1,59%
Razem	63	100%

Wykres i tabela 25. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku przez sąd I instancji w postępowaniu zwyczajnym

3.8. Czas od wniesienia apelacji do pierwszej rozprawy

Na 10 spraw⁴¹⁴ pierwsza rozprawa apelacyjna w 2 z nich (20%) odbyła się w ciągu 3 miesięcy od wniesienia apelacji, w 3 sprawach (30%) w ciągu pół roku, w 3 sprawach (30%) w ciągu 9 miesięcy, a w 2 sprawach (20%) w ciągu roku. Ponadto 1 apelacja została cofnięta, więc nie została uwzględniona w wykresie i tabeli 26.

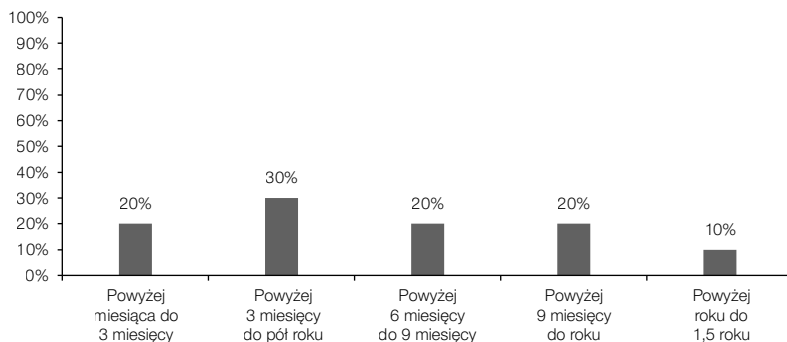
Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	2	20%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	3	30%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	3	30%
Powyżej 9 miesięcy do roku	2	20%
Razem	10	100%

Wykres i tabela 26. Czas jaki upłynął od wniesienia apelacji do pierwszej rozprawy

414 Z tym, że 13 osób wniosło apelację, ponieważ w niektórych sprawach więcej niż jeden obwiniony wniósł apelację, apelacja została cofnięta lub pozostawiona przez sąd bez rozpoznania.

3.9. Czas od wniesienia apelacji do wydania orzeczenia przez sąd II instancji

Na 10 spraw sąd II instancji w 2 z nich (20%) wydał wyrok w ciągu 3 miesięcy, w 3 sprawach (30%) w ciągu pół roku, w 2 sprawach (20%) w ciągu 9 miesięcy, w 2 sprawach (20%) w ciągu roku, a w 1 sprawie (10%) w ciągu 1,5 roku.

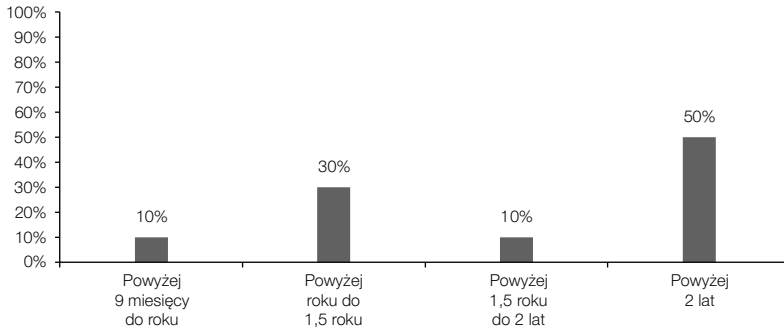

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej miesiąca do 3 miesięcy	2	20%
Powyżej 3 miesięcy do pół roku	3	30%
Powyżej 6 miesięcy do 9 miesięcy	2	20%
Powyżej 9 miesięcy do roku	2	20%
Powyżej roku do 1,5 roku	1	10%
Razem	10	100%

Wykres i tabela 27. Czas jaki upłynął od wniesienia apelacji do wydania orzeczenia przez sąd II instancji

3.10. Czas od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie do wydania wyroku przez sąd II instancji

Na 10 spraw sąd II instancji w 1 z nich (10%) wydał wyrok w ciągu roku od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie, w 3 sprawach (30%) w ciągu 1,5 roku, w 1 sprawie (10%) w ciągu 2 lat, a w 5 sprawach (50%) powyżej 2 lat.

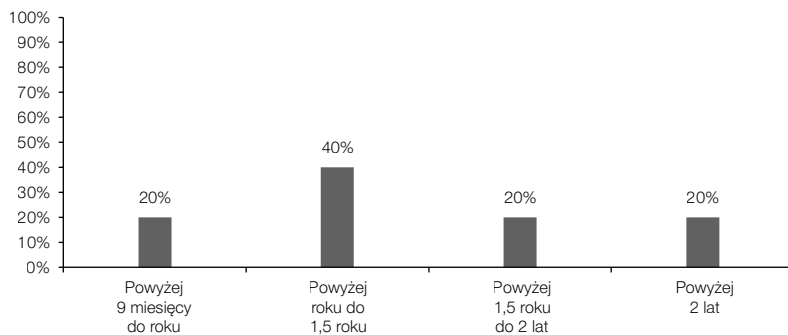

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej 9 miesięcy do roku	1	10%
Powyżej roku do 1,5 roku	3	30%
Powyżej 1,5 roku do 2 lat	1	10%
Powyżej 2 lat	5	50%
Razem	10	100%

Wykres i tabela 28. Czas jaki upłynął od powzięcia przez organy ścigania informacji o popełnionym czynie do wydania wyroku przez sąd II instancji

3.11. Czas od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku przez sąd II instancji

Na 10 spraw sąd II instancji w 2 z nich (20%) wydał wyrok w ciągu roku od sporządzenia wniosku o ukaranie, w 4 sprawach (40%) w ciągu 1,5 roku, w 2 sprawach (20%) w ciągu 2 lat, a w 2 sprawach (20%) powyżej 2 lat.

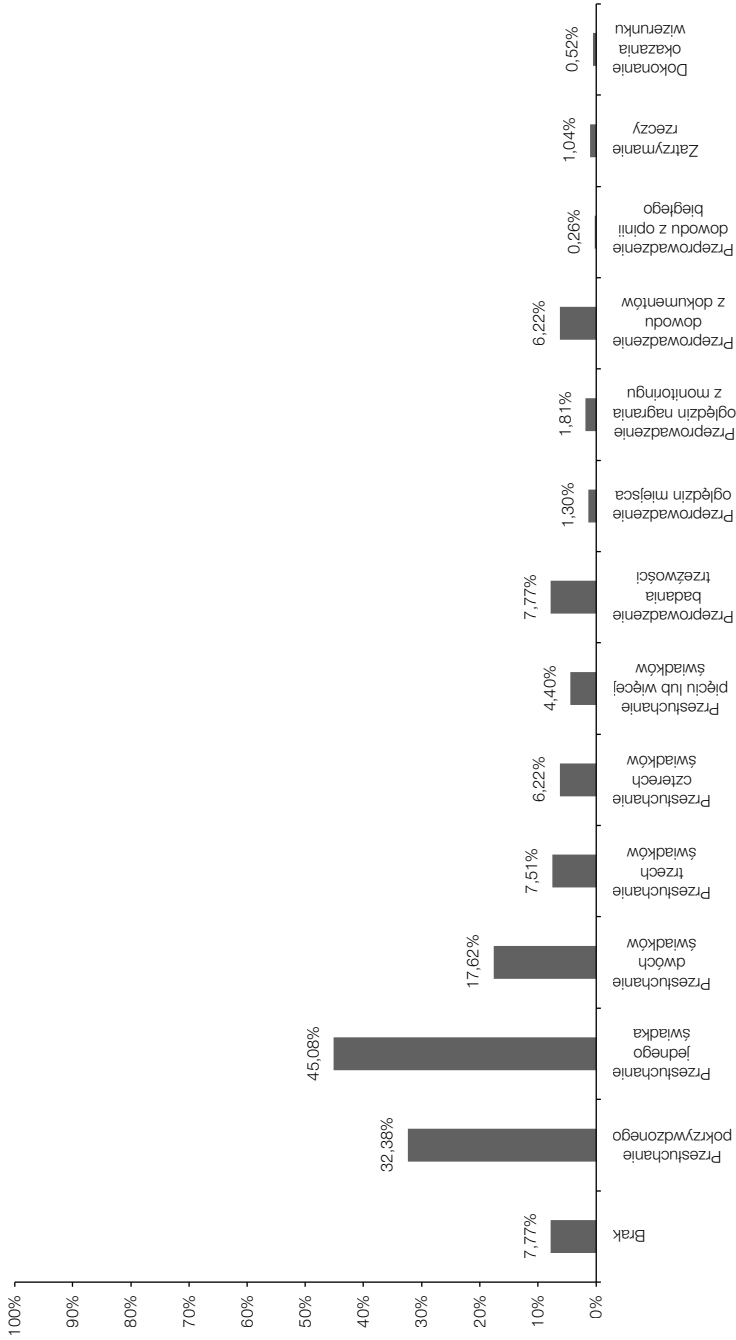

Przedział czasu	Liczba spraw	Procent
Powyżej 9 miesięcy do roku	2	20%
Powyżej roku do 1,5 roku	4	40%
Powyżej 1,5 roku do 2 lat	2	20%
Powyżej 2 lat	2	20%
Razem	10	100%

Wykres i tabela 29. Czas jaki upłynął od sporządzenia wniosku o ukaranie do wydania wyroku przez sąd II instancji

3.12. Dowody przeprowadzone w toku postępowania wyjaśniającego

Na 386 spraw w 30 z nich (7,77%) nie przeprowadzono żadnego dowodu w toku postępowania wyjaśniającego (poza notatkami urzędowymi). W 125 sprawach (32,38%) przesłuchano pokrzywdzonego. W 174 sprawach (45,08%) przesłuchano jednego świadka, w 68 (17,62%) dwóch świadków, w 29 (7,51%) trzech świadków, w 24 (6,22%) czterech świadków, a w 17 (4,40%) pięciu lub więcej świadków. W 30 sprawach (7,77%) przeprowadzono badanie trzeźwości. W 5 sprawach (1,30%) przeprowadzono oględziny miejsca, a w 7 (1,81%) oględziny nagrania z monitoringu. W 24 sprawach (6,22%) przeprowadzono dowód z dokumentów, a w 1 (0,26%) dowód z opinii biegłego. W 4 sprawach (1,04%) dokonano zatrzymania rzeczy, a w 2 sprawach (0,52%) dokonano okazania wizerunku.

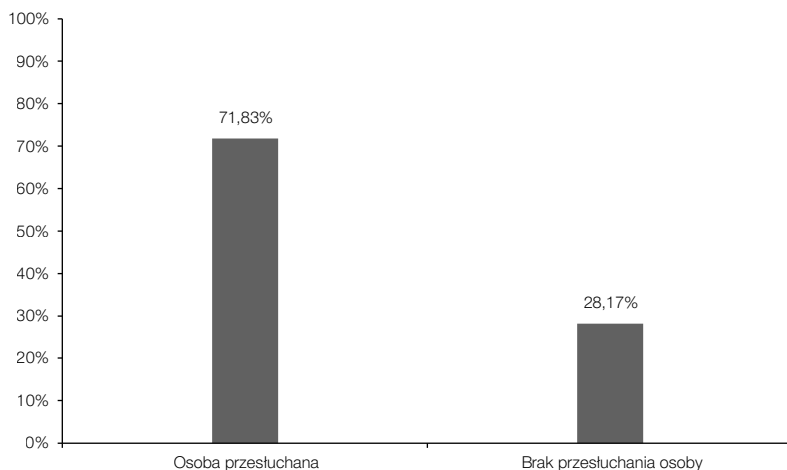

Rodzaj dowodu	Liczba spraw	Procent
Brak	30	7,77%
Przesłuchanie pokrzywdzonego	125	32,38%
Przesłuchanie jednego świadka	174	45,08%
Przesłuchanie dwóch świadków	68	17,62%
Przesłuchanie trzech świadków	29	7,51%
Przesłuchanie czterech świadków	24	6,22%
Przesłuchanie pięciu lub więcej świadków	17	4,40%
Przeprowadzenie badania trzeźwości	30	7,77%
Przeprowadzenie oględzin miejsca	5	1,30%
Przeprowadzenie oględzin nagrania z monitoringu	7	1,81%
Przeprowadzenie dowodu z dokumentów	24	6,22%
Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego	1	0,26%
Zatrzymanie rzeczy	4	1,04%
Dokonanie okazania wizerunku	2	0,52%

Wykres 1 tabela 30. Dowody przeprowadzone w toku postępowania wyjaśniającego (możliwa więcej niż jedna odpowiedź)

3.13. Przesłuchanie osoby, co do której istniała uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie w toku postępowania wyjaśniającego

Na 426 osób 306 z nich (71,83%) zostało w toku postępowania wyjaśniającego przesłuchanych w charakterze osoby, co do której istniała uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie, a 120 (28,17%) nie.

	Liczba osób	Procent
Osoba przesłuchana	306	71,83%
Brak przesłuchania osoby	120	28,17%
Razem	426	100%

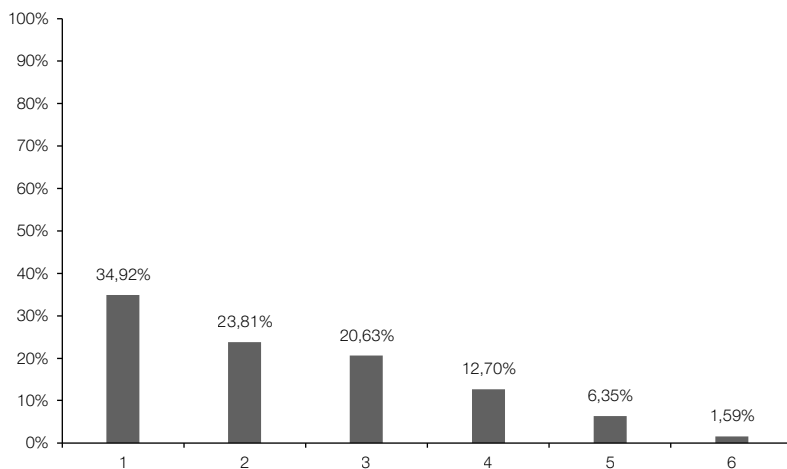
Wykres i tabela 31. Liczba przesłuchanych w toku postępowań wyjaśniających osób, co do których istniała uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko nim wniosku o ukaranie

Trudno jednoznacznie wskazać przyczyny nieprzesłuchania osoby, co do której istniała uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie w toku postępowania wyjaśniającego. Z przeanalizowanych akt spraw wynika, że organy ścigania rezygnowały głównie z przesłuchiwania osób o niskim statusie społecznym, najczęściej dotyczyło to osób bezdomnych nadużywających alkoholu, które dodatkowo były znane służbom już wcześniej. Ponadto organy ścigania odstępowały od przesłuchiwania osób, co do których istniała uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie w przypadku, gdy

nie było żadnych wątpliwości zarówno co do sprawcy czynu, jak również co do sprawstwa czynu (co często było powiązane z nakładaniem mandatów) np. w przypadku zakłócania ciszy nocnej.

3.14. Liczba terminów rozprawy

Na 63 sprawy, które zostały rozpoznane na rozprawie, 22 sprawy (34,92%) rozpoznano na jednym terminie, 15 (23,81%) na dwóch, 13 (20,63%) na trzech, 8 (12,70%) na czterech, 4 (6,35%) na pięciu i 1 (1,59%) na sześciu.

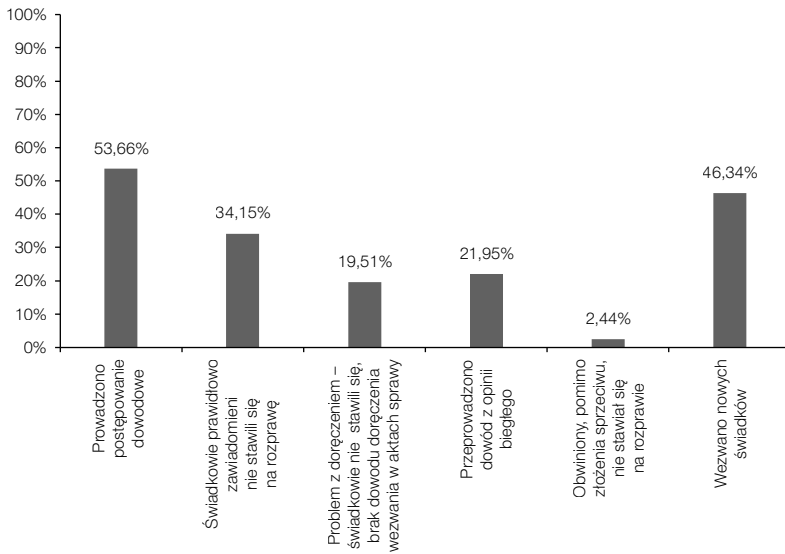

Liczba rozpraw	Liczba spraw	Procent
1	22	34,92%
2	15	23,81%
3	13	20,63%
4	8	12,70%
5	4	6,35%
6	1	1,59%
Razem	63	100%

Wykres i tabela 32. Liczba terminów rozpraw

3.15. Powody konieczności wyznaczenia dodatkowych terminów rozpraw

W 41 sprawach konieczne było przeprowadzenie dodatkowych (tzn. więcej niż jednego) terminów rozpraw. W 22 sprawach (53,66%) konieczne było przeprowadzenie postępowania dowodowego (duża liczba świadków, oczekiwanie na dokumentację z interwencji itd.). W 14 sprawach (34,15%) świadkowie prawidłowo zawiadomieni nie stawili się na rozprawę, a w 8 sprawach (19,51%) wyznaczenie dodatkowego terminu rozprawy wynikało z problemów związanych z doręczeniami wezwań. W 19 sprawach (46,34%) wzywano nowych świadków. W 9 sprawach (21,95%) wyznaczenie dodatkowego terminu rozprawy wynikało z konieczności przeprowadzania dowodu z opinii biegłego. W 1 sprawie (2,44%) obwiniony, pomimo złożenia sprzeciwu, nie stawiał się na rozprawie.

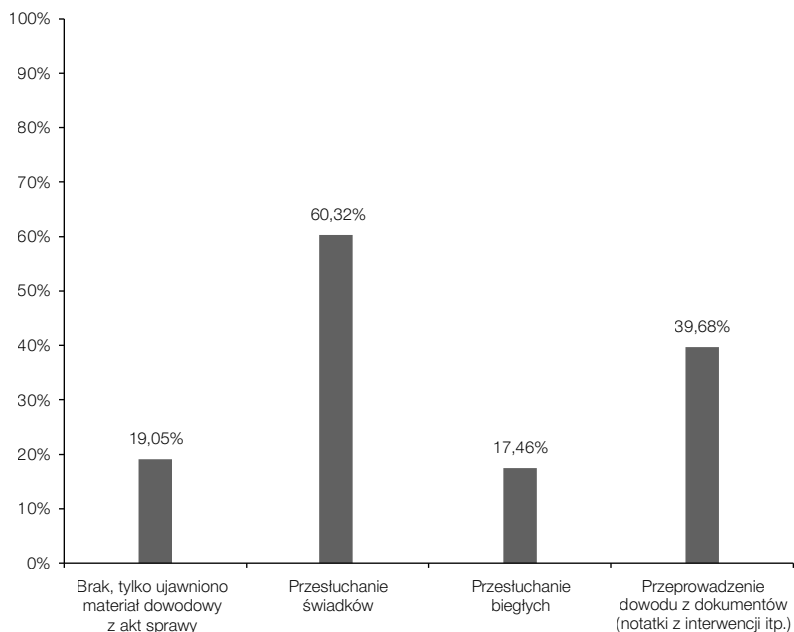

Powód	Liczba spraw	Procent
Prowadzono postępowanie dowodowe	22	53,66%
Świadkowie prawidłowo zawiadomieni nie stawili się na rozprawę	14	34,15%
Problem z doręczeniem – świadkowie nie stawili się, brak dowodu doręczenia wezwania w aktach sprawy	8	19,51%
Przeprowadzono dowód z opinii biegłego	9	21,95%
Obwiniony, pomimo złożenia sprzeciwu, nie stawiał się na rozprawie	1	2,44%
Wezwano nowych świadków	19	46,34%

Wykres i tabela 33. Powody, dla których przeprowadzono więcej niż 1 termin rozprawy (możliwa więcej niż jedna odpowiedź)

3.16. Dowody przeprowadzone w toku postępowania jurysdykcyjnego bezpośrednio przed sądem w przypadku, gdy sprawę skierowano na rozprawę

Na 63 sprawy, które zostały skierowane na rozprawę, w toku postępowania przed sądem w 12 z nich (19,05%) nie prowadzono dowodów, tylko ujawniono materiał dowodowy z akt sprawy. W 38 sprawach (60,32%) przesłuchano świadków, w 11 sprawach (17,46%) przesłuchano biegłych, a w 25 sprawach (39,68%) przeprowadzono dowód z dokumentów (notatki z interwencji itp.).

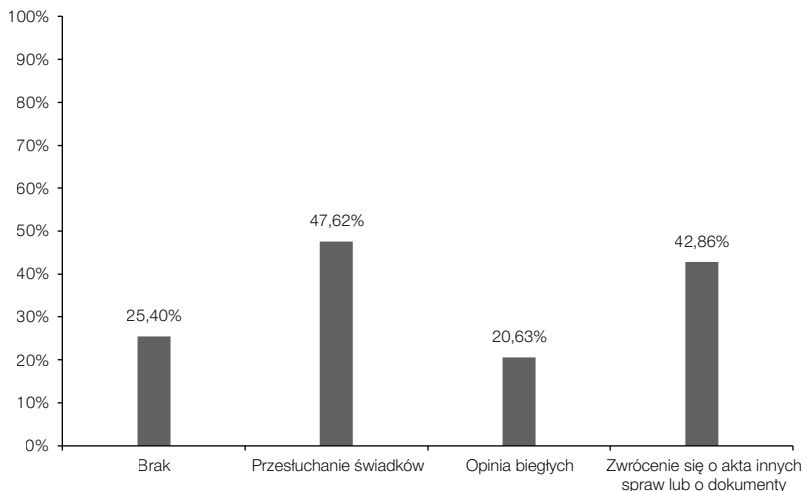

Rodzaj dowodu	Liczba spraw	Procent
Brak, tylko ujawniono materiał dowodowy z akt sprawy	12	19,05%
Przesłuchanie świadków	38	60,32%
Przesłuchanie biegłych	11	17,46%
Przeprowadzenie dowodu z dokumentów (notatki z interwencji itp.)	25	39,68%

Wykres i tabela 34. Dowody przeprowadzone w toku postępowania jurysdykcyjnego bezpośrednio przed sądem w przypadku skierowania sprawy na rozprawę (możliwa więcej niż jedna odpowiedź)

3.17. Nowe dowody przeprowadzone w toku rozprawy przed sądem

Na 63 sprawy, które zostały skierowane na rozprawę, w 16 z nich (25,40%) w toku rozprawy przed sądem nie przeprowadzono żadnych nowych dowodów. W 30 sprawach (47,62%) przesłuchano nowych świadków, w 13 sprawach (20,63%) przeprowadzono dowód z opinii biegłego, a w 27 sprawach (42,86%) zwrócono się o akta innych spraw lub o dokumenty.

Rodzaj dowodu	Liczba spraw	Procent
Brak	16	25,40%
Przesłuchanie świadków	30	47,62%
Opinia biegłych	13	20,63%
Zwrócenie się o akta innych spraw lub o dokumenty	27	42,86%

Wykres i tabela 35. Nowe (inne niż w toku postępowania wyjaśniającego) dowody przeprowadzone w toku rozprawy (możliwa więcej niż jedna odpowiedź)

Zakłócenie spokoju...

Summary

The following chapter covers the analysis of the results of the court file research on contravention under Article 51 of the Contravention Code. The research sample consisted of 386 cases adjudicated by 12 courts in Poland. The criteria of the analysis mainly concerned the judicial procedure, its course, the time elapsed between the decisions of individual authorities and evidentiary methods. The analysis made it possible to establish similarities in the pattern of proceedings and decisions. Furthermore, the chapter describes the reasons for possible deviations.

Keywords

Art. 51 of the Contravention Code, court files research, disturbance of the peace, night rest or public order

Opracowanie jest rezultatem projektu badawczego *Nowy model prawa wykroczeń. Analiza teoretyczna, normatywna i empiryczna* finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki w ramach grantu OPUS 14, nr 2017/27/B/HS5/02137

Nowy model prawa wykroczeń. Teoria, praktyka, przyszłość

Prezentowana monografia to kompleksowe spojrzenie na prawo wykroczeń w Polsce. Wypracowanie nowych założeń modelowych w zakresie prawa wykroczeń możliwe jest po wszechstronnej analizie jego miejsca w systemie prawa represyjnego oraz spojrzeniu na praktykę stosowania przepisów.

Autorzy analizują prawo wykroczeń z trzech perspektyw. Pierwsza to teoretyczne spojrzenie na prawo wykroczeń jako takie, aspekty normatywne prawa wykroczeń oraz istotne instytucje Kodeksu wykroczeń. Druga to prezentacja wyników badań aktowych dotyczących różnorodnych typów wykroczeń wraz z krytyczną analizą problemów, jakie rodzą w praktyce wymiaru sprawiedliwości. Trzecia to krytyczne spojrzenie na przyszłość prawa wykroczeń w aspekcie modelowym, w kontekście rozwoju nowych technologii, szczególnych przepisów wymagających aktualizacji oraz wykroczeń, które jawią się jako żywe skamieniałości.

Prawo, którego zadaniem jest kształtowanie rzeczywistości społecznej, musi brać pod uwagę aktualny stan stosunków społecznych, otoczenie kulturowe i cywilizacyjne norm prawnych, a także stan dyskusji naukowej o jakości tworzenia i stosowania prawa represyjnego w państwie praworządym. Przedstawione w książce rozważania, zgrupowane pod hasłami: *Teoria – Praktyka – Przyszłość*, wyznaczają kierunki i ramy nowego modelu prawa wykroczeń w Polsce.

sklep.kipk.pl

sklep@kipk.pl

Facebook: KIPKfundacja

Instagram: kipkPRESS

Krakowski
Instytut
Prawa
Karnego
Fundacja

ISBN EBOOK: 978-83-959655-9-3